

Előfizetési feltételek:

Egyes évi . . . 6 ft. —
Fél évi . . . 3 ft. —
Éves egy le . . . 1 ft. 50 kr.

Külföldön lehet csopán a fűző hívatalnál B.-Gyarmaton.

A lap azelőtt részére a nyitására vonatkozó minál a külföldi és a szerkesztésbe küldendő.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetési díja:

Öt határ polti sor . . . 5 kr
Háttér minden betűtől . . . 20 kr
Nyitól sor minden sor . . . 20 kr

Hirdetési díja a kiadó. Helyi és külföldi hirdetések jogszabályai szerinti.

Külföldi hirdetések, valamint a kiadó díja a kiadó díjában.

B.-Gyarmat, aug. 18.

Lapunk múlt számában hangot adtunk a törvény szigorával szemben a felekezeti iskolák ama állapotáról, melyben azok sinlenek; s az okból élekezettnek láttuk ama időt, mikor a felekezeti iskolákra nézve máris felállítjuk az alternatívát, hogy t. i. azok vagy a törvény követelményeinek megfelelőleg rendeztesenek, vagy pedig szüntesenek be. A felekezeti iskolák romjain pedig állítsunk községi iskolákat, melyek akkor kívánalmainak sokkal megfelelőbbek, — s melyek előnyét a felekezeti iskolák felett elvitatni nem lehet.

Hogy pedig a községi iskolák melletti érvék — termékeny talajra találjanak, legelső fetadatnak tarjuk a községi iskolákra, illetőleg a községi népoktatásra nézve ugy az általános jog és igazság, mint a cél-szerűség szempontjából a helyes elveket megállapítani és azokat meg-tízítva minden félrendszabálytól az életben gyakorlatba venni.

Szemben azon nehézségekkel, melyekkel ezen kérdés megfjtése jár, őszinte jóakarattal járulunk az eszmecseréhez; mert reméljük, hogy ezen kérdés körül mindnyájan egyet-sülünk, bármely különböző politikai nézethez tartozunk is.

Minden igaz hazafi örül, midőn viszonyaink között ősszes erőnket egy közös célfelé irányulni látja; mely erőf fájdalom eddig sokszor egymás ellen, egymás paralyzálására irányultak.

Tekintve hátramaradásunkat s a megoldandó fontos kérdéseink sokaságát és nehézségeit, melyek ősszes erünk megfjezését kívánják, őnmagunk ellen vétkezünk, midőn erőnket szétforgásoljuk.

Fordítsuk tehát tevékenységünket oly tőrre, hol nem az egymás elleni küdelemben, hanem egy közhasznú célért való küdelemben, minő a népoktatás ügye is, szerezzük meg polgártársaink becsülését.

Ez azon tőr, melyen az igaz babérok arathatók, s nem az, melyen az egyik nyeresége szükségkép a másik veszteségével jár.

Ily közös egyesítőnek tekintjük most a községi iskola ügyét; s azt hisszük, nemcsak magában vévo hasznos dolog ennek jószándékú megbeszélés, hanem magasb szempontokból is szükséges, hogy ezzel komolyan s őszinte jóakarattal foglalkozzunk a erőinknek e körül egyetítését megkísértsük.

Bizonyos, hogy a népoktatásról szóló törvény végrehajtása hova tovább erőlyesebben fog eszközésbe

vétetni. Márcsak azért is, mert az államnak kellő hatalma s ereje is van erre.

De egy törvény életbe lépésére a szó magasabb értelmében, hogy t. i. beolvadjon a nép életébe, még nem elég a hatalom szava, tudunk-ra lévén, hogy a lefolyt központosító és germanizáló rendhez igen sok törvényes intézkedések igazán életbe léptethetők nem lottak csak lűlöleg voltak gyakorló érvényben, pedig nem hiányzott sem az akarat sem a hatalom azok érvényesítésére.

A törvény kötelező erejének magasabb alapja van a hatalomnál, és ez a polgárok közmeggyőződése, a törvény igazságossága s hasznossága iránt.

Mielőtt a községi felekezetenélküli iskola kérdésének tulajdonképpni tárgyalásához tüzetesen hozzá kezdőnénk, szükséges előzetesen azon gáncsoló akadályokat megsemmisíteni, melyek érvvel nem bíró feleletet adnak; minek felforgatni a régi intézményeket; ha eddig fennállhattunk azok mellett, ezután is fenn fogunk állani; — az ily elfogult gáncsolóknak ki kell mutatnunk, hogy politikai és társadalmi viszonyaink átalakulásával népiskoláinkat is okvetlenül szükséges átalakítanunk; — mivel a változott viszonyok miatt olyan körülmények közé jutottunk, melyek parancsolják, hogy népnevelésünket az adott viszonyok szerint nemcsak látszatilag, de a maga teljes valóságában a mindennapi élettel teljesen összhangzásba hozzuk; ha csak a folytonos társadalmi és politikai zavaroknak nem akarjuk hazánkat kitenni s jövőnket kockáztatni.

Itt nincsen választás! Csak egy lehetőség van, bátran megoldani s biztos elvekre fektetni a népiskolai ügyet; bármely hallgatás, pazarlás az időnek; — legelőbbitébb feladataink közé tartozik, békés álláspontunkat helyesen felhasználni az ily nagy kérdések megoldására, mert a jövőt senki sem tudhatja; sietnünk kell az általános népmiveltés alapjainak letétele által polgári és politikai szabadságunknak állandó alapot építeni; — a politikai szabadság a volo összhangzó, teljes, lényegében egybevágó népnevelés, miveltés és miveltés nélkül olyan veszélyes kőtőlű fegyver, mely ép annyira roszat, mint jót eredményezhet.

Ezek folytán kétségtelen lévén, miszerint új viszonyaink parancsolják, hogy népnevelésünk velők összhangzásba hozzassék; ebből önként következik: hogy a régi népiskolai rendszert tovább fentartani nem lehet, nem szabad.

Azonban e pontnál meg kell győződnünk a felől is, miszerint valamint igaz az, hogy senkinek sem áll annyira érdekében, mint magának az államnak a népnevelési ügy emelése; szintoly megczafolhatlan igazság az is, hogy a népnevelést hazánk érdekében megftelelő polczra emelni, oly biztosan nem remélhetjük sem a hitfelekezettől, sem a magán vállalkozóktól; — ennél fogva itt egyedül az állam törvényhozás útján beavatkozása s erőlyes eljárása vezethet legbiztosabban célra; az államot pedig ebbeli eljárásában támogatni, a jog és kötelesség a polgári községeket illeti, — innen származik azután egyes polgároknak azon elodázhatlan kötelességük, miszerint apostoli buzgalom mellett, szívvel-lélekkel közreműködjenek a népnevelés emelésére.

Azoknak, — a kik még most is mintegy meglepetve egész idegenkedéssel szemlélik a törvényhozást a népoktatásról részletesen intézkedni, csak azért, mert megzokták a népoktatás rendezését az egyház belügyének tekinteni s az államnak legfőbb csakis a felügyeleti jogot lennének hajlandók átengedni; — az a legegyszerűbb felelet, hogy elibők tartanak a létező állapotot, miszerint a magyar szent korona tartományai-ban levő 127 város, 861 mezőváros 16,700 falu nem tud többet felmutatni körülbelől 14,700 elemi tanodánál; tehát 5-6000 lehet olyan falvainak száma, melyek iskolával egyáltalában nem bírnak, tekintve azt, hogy igen sok községben több iskola van egynél; — e szerint a mennyire a tanköteles gyermekek száma megállapítható, ezeknek csak mint-egy 60%-ja járja valóságban az iskolát; míg a többi minden iskolázás nélkül nől fel; — és ez még igen kedvező feltételek; — hihetőleg az újabb pontosabb népszámlálás még kedvezőtlenebb adatokat fog feltüntetni, e szerint 100 gyermek közül legalább 40, sőt valószínűleg 50 anélkül nől fel, hogy iskolát látott volna.

A szellemi miveltés a legbecesebb nagy nemzeti tőke, mely legbiztosabban és tartósan állapítja meg az egyes államok közti rangfokozatot, az érteimiség magasabb polczra emelkedett nemzetek minden tekintetben túlsúlyra emelkednek, miután a fokozottabb szellemi miveltés egyszerűsmin hatalmas emeltyűje az anyagi jólétnek is, — mert a szellemi felsőbbesség az egyszerűbb közgazdaságnak valamint természetesen szűlője, úgy szükségképeni szűlő-ménye. — Nincs oly iránya a tár-

sadalmi életnek, melyen az emelkedettebb miveltésig döntő tényezőként nem szerepelne; a mult és jelen története kivétel nélkül bizonyítván, miként az általános miveltés magasab fokán levő népek vitték és viszik minden időben a vértesserepet.

(folytatjuk.)

Pusztaszer, aug. 16-án.

T. sz. úr! Multkori levelemben megemlítettem a sokat pengotott ügynevezett osztrákiai vagy család politikát, és szándékoztam is erről nézetemet elmondani; de gazda ember-nél a cséplés főleg gőzerővel ilyenekre nem ad időt.

Tesszem azt most, midőn egy kis szüntetem van.

5-ik Károly 1516-ban ült a spanyol királyi trónra és 1519-58-ig uralkodott mint római német császár, e mellett volt Belgium fejedelme, Olaszországnak részben birtokosa, irányadó ura. — Római Bourbon Károly vesére rohammal bevette, felpórdálta; a pápai (VII. Clemens) fogdába vettette és bár ki nyilatkoztatta, hogy ez mind tévedésből történt; mégis két hónapig ebből ki sem bocsátotta, Tunist bevette és a spanyol királyság hátrésmévé tette.

Testvére 1-6 Ferdinand 1526-tól Magyar és Csehország királyá 1535-től romai király az előbbivel tökéletes egyetértésben ennek hatalmát csak nevelte.

1515-be vivotott a páviai csata, melyben 5-ik Károly 1-6 Ferenc francia királyt elfogta és csak rendkívüli terhes feltételek alatt eresztte szabadon.

1526 aug. 29-én volt a mohácsi vész nap.

1514 ápril 16-án hirdettetett ki a keresztény háború, (a „crux subiti crucur“) mely a parancs lámdát eredményezte, a jog és birtok egyenlőséget követelte, és Temesvárnál vérbe fojtatott, minekutána Duna ezen várat két hónapig eredménytelenül vitta.

1529-ben Cambrayban kötöttek békét az európai fejedelmek és ugyan azon évben a török Bécsot ostromolta.

1539-ben kötöttek a emelkedő szövetség, melytől kezdve ha s 30 éves háborút is bele számítjuk, a vallásharcz kis félbezakításokkal száz évig tartott nyomor és vérszel borítván el Európa nagy részét, mely alatt a török hatalom folyton őregbedett, úgy, hogy meggyénk Füleket vára azon hatalomnak végvára volt.

Mind ezen történelmi adatok ismeretén nem szükségesnek tennünk azon

tárgyak, melyek főképp enikem ro-
makonik, de lehetetlen a lefolyt, és
jelenidő analogiáját tagadni.

Ezen adatok emelkednek hozzánk
Sedant, Vilmos porosz királyt, ha ha-
talomban nem is vetélkedhet 5-ik
Károlyal, megemlékezünk, hogy
akkor is mint most volt egy növeke-
dő és egész Európát fenyegető hata-
lom (a török), ki dacára akkor csak-
nem állatias politikájának, a feleke-
zeti viszályok között magát nem-
csak fenntartotta, de terjeszkedett. —
Őszlogjuk hasonlítani az akkori
török, és jelenlegi orosz hatalmakat,
hogy ez idő tájtban 1505-ben Vasilij
Ivanovics nevezte magát először o-
roszország császárának és Miksa
császár és király ezen címet tőle
megtagadta, — ugyarról is, hogy
Oroszország és tributáriusa 1481-ig
Batu chán utódjának hűbérese volt.

Tudjuk, hogy 5-ik Károly szün-
idejét a felekezeti viták nem kevésbé
vették igénybe és akarja nem
kisebb energiával nyilatkozott a re-
formáció papjainak kizárásában, mint
Vilmos a katolikus pápáé ellen.

**Ezért ekkor saját hatalmi egyen-
súlyának elhelyezését bajlalkodott,
és a tizes gesztus a mi körmeink
közé igyekezt.**

Azt mondja a történelem, hogy
Károly népei javával keveset törőd-
ve, egyedül saját családjá hatalma
terjesztésével foglalkozott és mivel
családjá, ekkor csakugyan közel ál-
lott a világ uralomhoz, mert benne
a nap soha sem nyugodott le; — fel-
tenni lehet, hogyha vannak családi
hagyományok és politika, mely né-
pek jóllétét eltekintve, egyedül a család
hatalmi állását tűzi ki végső célul,
és nem lehet egyéb mint a magán
hangzók ismeretes variációja: „Austria
Est Imperare Orbi Universo.”

Meglehet, hogy midőn egy ural-
kodó, ha családi politikája azon: o-
szait népeivel, udva mindkettőre; de
midőn az egy idegen család által egy
újabb szerzeménye ellen a régiebb

hírtok kizárólagos javára hozatik
alkalmazásba, ez mindkettő süllye-
dését sőt végenyészétét vonhatja ma-
ga után.

Nem tessék vitatárgyává a mul-
tat; tárgyalgassunk a szenvedé-
lyekhez állani nem enged, —
nem vitatkozni, mennyire mutatko-
zik tényezőnek a jelenben azon po-
litika melyet, családunk neveznek,
s melyet itt egyszerűen osztrák po-
litikának fogok nevezni.

Kötelességünk, bármely politika
követessék is általunk vagy megét-
tünk, résen lenni és követni magyar
családi politikánkat, és meghiusítani
mindazon törekvést, mely nemeti e-
rőnkkel más érdekében elhasználni,
jólétünket más javára nyomorral el-
távolítani és jogainkat az önkormány-
sot és uralomra meghiusítani es-
tőlünk.

Lásuk a lehető eshetőségek egy
részét és feljelenek olvasóim önma-
guk a feltett kérdésekre.

Ha Szerbia a török cultur állam
ennek nevezhetjük, mert azt állit-
ják, hogy a nyugati culturának
van szüksége a török (uralom tenn-
állására) által lenyugtatott, s mi
különösen kitűnik és kitűntetettünk
mint a délszláv törkévekkel halálos
ellenoi; ellenségeink és az ellenünk
felizgatott Bosnia és Hercegovina az
oszt rákbirodalomhoz csatoltatnók, —
azt kérdem, **felizgatásunk magyar po-
litika lesz e, vagy osztrák?**

Mondjunk még többet. —

Ha Szerbia végveszélybe jünne
és Austria lépne fel mint szabadtó,
mind ezen mind az említett tar-
tományokhoz új uralkodó adandó
vagy a birodalommal egyesítendő
és mi közöttük bután megfeleltetve
közponi állásunkról, mint közös
sláv ellenesség tünne fel, **magyar po-
litika volna e, vagy osztrák?**

Vagy ha ennek ellentétben igaz
volna, hogy az orosz nép fellelke-
sülve a hit faj, és uralom vágytól,
keresztül törné köteleiket, melyeket

Állítólag a békeszerető csár kezében
tart, — népvándorlásoként vagy mint
a török 1526-ban ellenállhatlan ural-
dattal fenyegető Európa népeit kül-
önösen pedig az oszmánidokat a néme-
tet, mely a culturát maga számára
kihasonlóította — s mint 1526-ban
ismét mi voltunk kitéve Európa véd-
bástyájául, kik akkor is mindig i-
gért, de soha meg nem küldött se-
gítség hiánya miatt egy új Mohács-
nál elvérzenénk és újra 300 évre
kapnánk két idegen jármót nyakunk-
ra; — ezen politika eshetőségei **kit
fenyegetnének jobban, a magyart e,
vagy az osztrák és németet?**

(Folyt. köv.)

Levelezés.

1888. augusztus 17.

T. Szerkesztő úr! A nagy világtól
a mozgalmaitól oly távol esik kis városkánk,
hogy alig történik benne megemlékezés méltó
valamiről. Kivétel csak azokban az esetekben
amikor elő, s ilyen volt a tegnapi est, a mielőtt
viden értesíttem. Tegnap az esti órákban
meglepetéssel élénk képet nyújtott a különben
csendes kis város, lakosainak kicsinye nagy-
kint ballagott az utcákon, nehezen várva
főtitkárunk Szeberényi Gusztáv szuperinten-
dens úr megérkezését, ki 9 óra tájt volt átvo-
nalandó Gácsos Miskolcra N. Liberse stb.
ev. egyházakba, hol ma kezdődnek a Ca-
nonica visitációk. — Mielőtt elfogadásra foly-
tak az előkészületek. Az esti 9 órák meg-
is hozta az epedve várt vendéget, kit
barátságos, moszár lövések a jelenek fo-
gadtak. Az utcán, melyen keresztül haladt,
fáklyások szegélyezték, kocsiját pedig 12
csinos fehérbe öltözött leánya koszorúkkal
díszíté fel, míg városkánk tisztelt posta me-
stere, Thomka Eduárd úr, szívesen meleg
szavakkal üdvözölte a főpásztor, mit ő
ugyan úgy viszonzott, s miután még néhány
szívesen az őt váltott az őt üdvözölve, bu-
csút vett a kocsiját körül állt sokaságtól.
Távozását élénk éljenek kísérték.

Saluszet. Szintárulatunk egyikét ké-
pezi ama tényezőknél, melyek városunkban
egy kis eszmecserére adnak alkalmat, s
kizavarják ama közönyös, apathikus, álla-
potból a kedélyeket, mely a rekedt me-
legben divi szokott. A válogatott és foly-
ton sikeresen előadott szindarabok fel-
adása hallgatást, remegést, mint a szélről rá-
zott hársfalevél.

„Nyomorult! — szólalt meg ekkor,
neki szegzett pisztolyom helyett szavam.
Életem kezemből, de mit nekem bitvány
életem a becsületért, melyet hazugaggal
legyilkolni iparkodál. Jóvá teszed bűnöd,
amint eléd szabom? Akkor elhetem miattam.”

Bérczy igazán bölcsen fejezte, mely-
ről csak úgy csurgott a verejték, s a követ-
kező másodpercben a levegőben sivitott el
szívbe szánt golyóm.

Szegedi melegen megrázták kezem. É-
rsem, azt fejezte ki a sokat mondó néma jel-
helyesen cselekedtél.

Azután betértünk egy rövid reggelire
a vadász lakába, hol bevallotta hazugágának
aljaságát, s előadta, mint birta rá e nyo-
morúságra. — Erre szótlan. E név ballatára
felre hivatam, hogy legalább mások ne tud-
ják meg gyaláztatni annak, kit egykor sze-
reték. Nagyon is helyén volt előre látásom:
mert azon ár miatt, mellyel a nő a gyáva
férfit becsülete beszennyezésre rá bírta, az
egész világ újjal multatandótt rá.

Nem, ennyire nem szabad volt őt négy
tanu előtt meggyaláznom. Beérttem azzal,
hogy Bérczyvel írásba foglaltattam vallomá-
sát, s egy hozzád intézett bocsanatért eső
levelet mondham tollamba. Mindkettőt lepo-
csátoltuk, a te leveled megemlékezéssel maga,
vallomásai alá oda jegyztem „láta Faludy
Dezso.” elláttam Erre szótlan címszóval, és
mindkettőt térti vérvénnyel adtam fel a pos-
tára. —

(Vége köv.)

újuló vonserővel bírnak Tóth Edéné a „Há-
romszéki leányokkal” és „Sneider Fánival”
bucát vett a gyarmati közönségtől. Kedde-
n „Tolencz” közírástára újbol adták, az
előbbihez hasonló sikerrel. Szerdán a „Nagy
világ divatja”-t játszották, melyben Saágh-
hyné és Papp Laura aratták a babé-
rokat. Saághhyné azon alakokhoz tarto-
zik, mely nem az első megjelenéssel, de fok-
ról fokra mélyebben köti le a figyelmet, s
s nyeri meg a rokonszenvet. Hangbordoza-
sában van valami ismeretlen hullámozat, mely
a hallgatót elröngatja, báj, mely elbűvöl.
Csütörtökön Papp Laura jutalmát a
„Tűcsköt” adták; jeles életkép Birchpfeif-
f. Fanchon a kis tucskókba igazán bele-
illett Papp Laura. A különben is ked-
ves szerep westernjére talált. A hang, me-
lyen adatozt, meleg, rokonszenves volt, ki-
vált a magán jelenetekben. Előadását meg-
elégedés és taps követte több felvonás után.
Két szerin é Bregh Vadette jóval minden-
ki meg volt elégedve. Péterdi és Jámbori,
kik az ikreket adták, kedvesen ját-
szottak ugyan, de Péterdiben nincs szinpa-
di utthonosság, tagléte pedig határozatlan.
Jámborit meg az otthonosság ragadja el
a tűzhez, mi a szív szerepeknél nem való.
A szép Madlont Péterdiné képviselte.
Szép volt és jól betanulta szerepét; de nem
volt meggyújta érzelmének egy szikrája
sem. Mozdulataiban sok a felesleg, s sze-
ret kacérkodni a szinpadon. Ezek tenik
játékát hideggé és kevésbé tetszővé. —
Különben ügyes színésznő, s ha szerepeire
nagyobb gondot és több tanulmányt fordít,
úgy szép jövője lehet a szinpadon. — Saj-
nálatosul azonban tudomásul, hogy a társulat
a hó végével Rimaszombatba távozik, s e-
szint alig lesz néhány előadás!

A tűzoltóság nagy élénkséget kelt
városunkban. Az ifjú egylet a tagok össze-
tartása és szép egyetértése által ma holnap
hangadó testület lesz, mely a társas élet
mozgataiban főszerepet fog venni. — Amit
eddig csak nagy erővel lehetett kieszközölni
— a fiatalok összejövetelét, most egy két
sor elég, hogy a pezsgő fiatalok egy o-
portba tömörüljön. — Ma holnap újjal le-
mutatni a nem tűzoltó fiatal emberekre, a
szám napról napra növekszik, s azt mon-
dhatni, hogy a valamire való fiatalok ipar-
kodik az egylet tagjává lenni. Kedden a
parancsnok Kövy Tivadar úr az élénk gyá-
korlat után kedvesen lepte meg az egylet
tagjait, t. i. meghívta az egész testületet ki
a „Kukucka” szállóhegyre, hol a parancsnok
urak kellemesen berendezett nyári laka-
ván. Délután 4 órakor a lakatnyáról tör-
tént a kirándulás, 3 negyed óra alatt a „Ku-
ckuka” Tibelli völgye hangos lett, az egylet
tagjai a gondos vendégfogadásra páratlan
háziasszony, Kövy Tivadar úr öngyága ál-
tal fényesen megvendégeltettek. A kirándu-
lás fényét emelték azon nem tűzoltó ven-
dégek is, kik az egylet iránt meleg érde-
klődéssel viseltetnek. Ott volt a törvényalk-
előnök: Fridoczky Lajos úr, az 52-ik honvé-
dszázalaj alezredese: D' Eleaux úr, a köz-
jegyző, Jecsenzky Danó úr, és több kös-
tisztelőben álló egyéniség. A vig toasztok
egymást érték. — Este 10 órakor lett vége
a kedélyes mulatságnak, mikor is a tűzoltó-
ság dal és trombita hangok mellett vígan
távozott. — Másnap d. u. 5 órakor Siera
pesti tűzoltó vette át a gyakorlatok veze-
tését s a hét folytan naponként felváltva
gyakoroltak a mászók és szivattyúsok az új-
szakkal. F. hó 18. d. u. tartatott meg az első
gyakorlat az egylet összes tagjai által a ca-
szinó épületén és a „Klapka” utcában. A má-
szók az első kísérletnél jól viselték magukat, s
az emeletes házat minden felszínélül mász-
ták meg. A szivattyúsok egyezre a hyd-
rofor mellett, mely az Ipolyból szivattyúzza
a vizet, másik része a nagy szivattyú mel-
lett keményen munkálkodott, vízben nem volt
hiány, a kis hydrofor minden üredéyi
képes volt megtölteni igen rövid idő
alatt. A gyakorlat után tüneményes bevonu-
lás történt a vészlámpa világán a város-
ház udvarába. A látványos gyakorlat sok
kíváncsi szemet csalt ki a próbahelyre. Ezen
nagyszerű próba gyakorlatból azonban ki-
tűnt, hogy a tagok száma nem elég arra,
miserint minden vészalköz tökéletesen kezel-

Gyónás.

Remény.

1888. augusztus 17.

(Folytatás)

Mily fenséges egy nő, midőn szerelmé-
ben imádkoz! Rozsákat gyűjt a meynyben,
hogy melk között a földi pályáját átsző-
hesse.

Érsem, hogy nem állom ki a keservet
elcsúszott paradicsomom zárt kapaja előtt.
Szememben könnyel könnyel, keblemben
imádkozó képpel, egész testemben fel-
hívulva nemtem hazafelé.

Után a csuklás mellett vitt el, befor-
dultam hozzá egy kis hűsítőre. S amint a
márvány szatall mellett magányosan mereng-
tem emlékeimben, ott meg, fűlémet a szom-
szédon, jereimből egy kellemetlen hang, a
Bérczy Sándor szava. Apollo érzelmek lyrája
szeglete szívémben hangját s im megzavarja
harmoniját Pán vértő nádsípjához rikítva.

Kérdetben oda igyekeztem, hogy elvon-
jam egykém előre. De neved hallom aj-
káról. Mit kereset az én Vilám új em-
ber kezében? Figyeltél.

Hát a mocskos gazember szepőlőten jü-
red fehé kontyához törülgeti nyelvének,
jellemeinek sarát. Téged rágalmazott öma-
gával, öndicsérvén, oly szavakkal, minek
hallatára egy ismeretlen nőnek homlokát is
elpirítja a vér.

Ob épen jókor, épen a kelő embernek
tudtán: — Értelmetlen állat, mégis mit
téma hőz anyaszerény, midőn megakar-
ják fosztani magátólól? És én, az értel-

mes ember büntetlen hagyam volna elra-
boltatni lelkeim legdrágább magzatát: Té-
gedet eszményem?

Hallottam másoktól, engedél elhaltat-
nom az ezután történetek, miknek párba
leve a végük. Még a nyúl is visszahagy midőn
torkonragadja üldözője s e nyomoru száj-
bó meg azt várta hogy én hívjam ki.

Kün találkoztunk harmadnap kora reg-
gelén az erdőben, nem messze a kis vadász-
laktól, a tavaszi mulatok számára kivágot
területen. Huszonöt lépésre szabták segé-
deink a távot, öt öre volt kimérve mind-
két oldalról az advance. Bérczyt illette az
első lövés. Lassan kimértén lépet elő a bar-
rierig, fegyverét jól tartva irányozta nekem.

— Nem tagadom, édes Vilám, hogy akkor,
midőn haláltörő pisztolya torkába husz lé-
pésről belépültél, nagyor dobant szívem
a neked szánt levél alatt, melyet később a
legépebb egészszégen adtam át kérelmedre.

„Ég, kettő, három hallatszék az egyik
segéd jeladó hársnyiszava. Bérczy pisztolya
darrant, golyója jelentéktelenül sürt
oldalom. Feltekeltzettem. Most rédm került
az édes beszédállás sora. Mily erős, mily szilárd
lón a perczben kezem igaz ügyem ér-
zetétől, még soha sem találtam fogásom a
pisztoly agyának oly biztosnak. Neki cél-
zám bitvány mellének és lehető lassaság-
gal haladtam advanceom előre. Gyönyör-
rel élveztem a nyomorult félelmének gyöt-
relmét, mint prédájaért a csörgő kigyó, midőn
tekintetével mozdulatlanul bővíti. Bérczy
elsőlapadt, majd elzúdult hosszas aggo-
dalmában midőn a segédék harmadik jel-

temek evégből a tisztikar által intézkedések fognak történni a tagok szaporítása céljából — Ohajlandó, hogy minél többen jelentkezzenek még ez élelőkörjegyetbe, s ne várják a szigorú kényszerítést, mely, a tüzrendőri rendelet szerint 50 frt bírság terhe alatt kényszerít minden polgári a szülői kötelezések teljesítésére. —

Az orosz. magyar kertiipar egyesület első alakuló vándorgyűlése Pápán szeptember 23-án lesz. Közgazdasági és kulturális állapotaink mindinkább szorosabbra szorultak, hogy társadalmi életünk háttérében addig érzéketlenül állt az „Az orosz. m. kertiipar egyesület” című megalkotás. E célból az egyesületi alapszabályok tervezete értelmében az alakító vándorgyűlést összehívja. A napi rend következő lesz: szeptember 23-án 10-12 óráig a kaszinó kertben, 24-iken reggel 9 órakor megnyitó nagy gyűlés — és a kiállítás megnyitása, délután 2-4 óráig a népdarab, — este táncestély, 25., 26. és 27-én az okmányügyi ügyek és kirándulások, 28-án zárgyűlés. A közgyűlés tárgyai. A nagy gyűlés elnöke és titkárnak megválasztása. A közgyűlésnek osztályokra felosztása. Az egyesület alapszabályainak vég megállapítása az egyesületnek megállapított alapszabályai értelmében szorozása. Az egyesület munkássága irányának kijelölése. A szakosztályok által előkészített indítványok tárgyalása. Jövő évi II. vándorgyűlés előkészítése. Az egyesület alakító ideig. Igazgatósága részéről: Gróf Zichy Jenő, elnök, Lukácsy Sándor, igazgató, Frommer Béla, pénztárnok.

Hírek.

Szent István napján, a nemzet legszentebb ünnepén boruljon tőrdre

minden igaz magyar. A nemzet ezred-éves lőtet köszönhet a névnek, melyet a kegyelet joggal a szentség nyubnyával vett körül. A múlt nagysága, a jelen biztossága, s a jövő élető reményei — mind e névnek gyűrtőjébe összefoglalhatók, s ha komor napokat tüntet fel a történelem, úgy előrt a nemzet azon magasztos eszméitől, melyeket Sz. István állami létünk fenntartására megalapított; — de még a honfikebel azon eszméitől, s ha ezen hatva, úgy biztos a jövő, s csüggednünk nem lehet. Emeljük kebleinket e sz. ünnepen a myriádok felé, imánk legyen: „Tartsd meg Istent hazánkat!”

Nógrádmegye öszi közgyűlése szeptember hó 28-án fog megtartatni, melynek legfőbb tárgyát az új közigazgatási bizottság megalakítása fogja képezni. A közigazgatási bizottság működését már október 2. fogja megkezdni.

A b. gyarmati polg. iskola magyar és német nyelvi, földrajz és történelmi tanáskére 25 folyamodvány érkezett az iskolai elnökséghez. — F. hó 19-én volt a választás, s a 25 pályázó közül Csikány Mihály a b. gyarmati áll. el. iskola igazgatója választott meg. A választással mindenki meg lehet elégedve, noha Csikány Mihály nem okleveles tanár, de a törvény 135 §-a szerint önméltán jogot tarthat a polgári iskola tanáskér. Ő ki a Műszaki szelid szárnyain fokozatosan emelkedett a tudományok csarnokába, jó előfete, szorgalma által is megbízható egyéniség, mirégből ohajlandó, hogy a m. közokt. miniszter e választást megerősítse.

Tűz. folyó hó 14-én éjjel előt 11 óra tájban Nagy-Liberecen, gabonával és takar-

mánnyal telt fapajta, felgyújtás által hamu martalékká lett. Csodás idő lévén, a tűz nem terjedt tovább.

Költészet. Podhorcsky György hontmegyei alispán, Szilassy Császár hnt. szolgabíró, Luczenbacher Pál bíró és Glázer Már tisztartó 6 fősége elismerési nyilatkozatát nyerték a Duna vízárának alkalmával kifejtett tevékenységükért.

Long Hunner Francziska engedélyezett 6 osztályos felső leánytanodájában a jövő 1877. évi beiratások augusztus hó 28-án, az előadások pedig a jövő szeptember hó 4-én veszik kezdetüket. Felvételt az 1. osztályba minden 6 évet betöltött, a magasabb osztályukba pedig vagy felvételi vizsga letétele mellett minden leány növendék. Több növendék legalább 8 napi előleges jelentés mellett élelmezés és szállásra is felvételt. Mirel a helybeli és vidéki t. c. szűk társulatjegyesen értesítettük.

Jambori György jutalomjátéka kedden f. hó 22-én lesz, Schakespeare „Szent István éji álom” című darabjában Zuboly takácsot fogja játszani. Az ügyes művész megérdemli a közönség tömeges részvételét.

Curiosum. Hont megyének f. hó 17-én tartott közgyűlése után Majthényi László főispán úr által adott ebédén egy lelkész a házi úrat mint „az európai béke anyját” és Hont megye királyát éltette!

A „Magyarország és a Nagyvilág” legújabbban megjelent 33-ik számának tartalma. — Szóv e g: Dr. Entz Ferencz. — Tündés. (Régi dalaimból.) Költ. Concha Károly. — Gabriella. Történelmi beszély. (Könyves Tóth Kálmán.) Folytatás. — A fővárosból: Pasztán (Aliquis) — A kis grisetto. Elbeszélés. (Sand György.) Folyt. — Különfélék. — Sakkfeladvány. — Tréfa képrejtvény. — Szerk. Buzucsek. — Rajzok: Dr. Entz Ferencz — Svajci képek: A genf tavon. Szép idő. A genf tavon. Viharos idő. A hegysorosban a felső Rhone völgye Forgatnál. A eo, de balnei szoruban. A postakocsi. Az Agulle du Bochart oldalán. — Skating Rink. — Keleti képek: I. A kosokjapni „karaul.” II. Az utolsó koronázás nemzetiség begyarkítása Topcsiderben. — Előszetni lehet e lapra a kiadvátalban Budapest, Ferenczietre

Athenaeum épület. Negyedére 2 frt. 50 kr., félére 6 frt., egészére 10 frt. Ajánljuk a lapot a t. olvasó közönség figyelmébe.

As „Kéj idők” című hetilap 23-ik száma a következő válogatást és érdekes tartalommal jelent meg: Örgög szimfónia. — F. A. — Haik mai borult (eredeti költemény) Horvádi Béla. — A lóves (Farkas elbeszélés). — Árva leány. Tót népdal. Erdő-magány idegen költők. — Utas, Farkas Ania. — Roma-királyok. (Vacaso Emili elbeszélés). H. Hottar Lina. Vardó története. — Gondolatok. — Gondolatok. — Nem bánom én. — Drugi Janus. — Csak utokban akartalak szeretni (nyári éji álom), Horváthy Gyula. — A szerelmi törvények. — „Irodalmi, társadalmi és művészeti hírek.” — A borítékon: Hymes, sakk talány betű-rejtély, szerkesztő nyitv választ, vegyes. — Elegans hetilap „előfizetési díja jelszó” kezdve (alább szálalva) évszámra 2 frt. 10 kr., fél évre 4 frt., egész évre 8 frt. Ez és felvén előfizetők jutalmában is részvételük kiadói és szerkesztői hivatala: Post. papírvéde utca 3. sz. földszint jobbra. F. lap valóban magai magát ajánlja a most már (olvasóknak) fogva is méltó az elterjedésre. Szerkeszt. Benedek Aladár.

Az „Apollo” című zeneműfolyóirat ötödik kötet legújabbban megjelent augusztusi füzetének tartalma: 1) Capriccio Bella J. L. 181. 2) Komoly magyar nótá, lakodalmas és egyelő frisek Csarmák Antalól, zongorára Ártira Wachtel Aurel. 3) Sarolta karingó, zongorára szerzt. Békly György. 4) Faltica negyven Suppé Ferencz lason című operettje után zongorára szerzt. Nagy Béla. A borítékon: D. Ambros A. W. Ujzeneművek bírálat. — Vegyes — Zeneműjegyzék. — Meleg ajánljuk ezen hónapigó válogatást a zene közönség figyelmébe. Az előfizetési ár egész évre 6 frt. félére 2 frt. A jelen szám 1 frt-ért külön megvásárolható. Az előfizetési vidéken legzélszeretben a postahivataloknál malványozás után szállítható, Budán, „Apollo” kiadóhivatalában vizíráros f. utca 220 sz. A Minden addig megjelent szám és kötet ugyanott forralis toll áron kapható.

Felölő szerkesztő:
Horváth Danó.

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

A gróf Zichy család divinyi senioralis uradalma részéről haszonbérbe adandók 1877 évi január 1-től folyó három esztig több évre Nógrád s Hontmegyében.

1. Divinyi határban földek, rétek, 919 ¹ / ₂ hold és Szent István napig tartó erdei legelő	450 frt.
2. Divinyi felső tagban Szerincez novü 17 kaszás rét	50 frt.
3. Divényi Tomanyovai pusztában 7 hold föld 3 kaszás rét	25 frt.
4. " " " 90 hold szántóföld rét	400 frt.
5. Divényi m. városában volt mérnoki lakás	85 frt.
6. Divényi-Oroszi határban Kusznyik és Hlboskai föld, réts legelő	330 frt.
7. Divényi-Oroszi határban az uradalmi tagból az országot jobb oldalán felfelé a Zsarinszky ároktól a legelő felső részeig erdei nyári legelővel, makkoltatással	500 frt.
8. Bzovai pusztán Jaszenka rét 25 hold	112 frt.
9. " " " 19 ¹ / ₂ hold föld és rét	85 frt.
10. " " " Berczová dolinka 4 ¹ / ₂ hold szántóföld	34 frt.
11. " " " Felső Berczova 17 ¹ / ₂ hold szántóföld	108 frt.
12. Vámos-falusi határban Lécsónban Králik-féle 7 ¹ / ₂ kaszás rét	45 frt.
13. " " " Dobroczy és Ruzsinszki-féle 17 ¹ / ₂ hold rét	70 frt.
14. Vámos-falusi határban Martinszki Malota-féle 8 ¹ / ₂ kaszás rét	45 frt.
15. " " " Kopanszki Vrch - Lipina - Jansovinka - Valkov János - Barczajka rét, szántóföld, a között fekvő parlagok, Dubrava és Lipina erdőbe való legeltetéssel, réteket kaszálni, földeket egyedül legeltetni, 151 hold kiterjedés	300 frt.
16. Kotmanlehotai határban következő dűllők Dolina podvartu 35 ¹ / ₂ hold, Bjela Szkala 40 ¹ / ₂ hold, Kozí chrbát 35 ¹ / ₂ hold, Nad suchu dolinka 50 ¹ / ₂ hold, összesen 162 hold	460 frt.
17. Kotmanlehotai határban Kottlik dűllőben 7 ¹ / ₂ hold föld rét	70 frt.
18. " " " Zsarnovnik dűllőben 12 ¹ / ₂ hold rét	60 frt.

A bérleti szándékozók a feltételeket Zsélyben az uradalmi felügyelőségél megtekinthetvén, bérleti ajánlataikat írásban a vonatkozó 10¹/₂ készpénzből bánatbérrel, vagy ennek az uradalmi pénztárnál Zsélyben történt letéteményezési igazolvánnyal együtt 1876. évi október 1-ig a m. gróf Senior ur meghatalmazottja m. gróf Zichy Nándor urhoz Székes-Fehérvárott (Lángi ház, terjesztessék be, az eredményről vagy a szerződésre való felhívással, vagy a bánatbér visszaküldésével értesíttetni fognak.

Kelt Zsélyben, 1876. évi augusztus hó 9-én.

19. " " Szucha Lovinka dűllőben 27 ¹ / ₂ hold rét	90 frt.
20. Lónyabányai közönségben privát vendégő	240 frt.
21. Udornyai uradalmi tag, szántóföld és erdei legelő 146 hold	110 frt.
22. Tosonczai határban uradalmi tag 12 ¹ / ₂ hold föld és erdei legelő	40 frt.
23. Gergelyfalusi határban 14 ¹ / ₂ hold föld, beltetek 600 □ öl	73 frt.
24. Turicska közönségben privát malomért ujonnan építve	150 frt.
25. Veres közönségben közös korcsmáért	50 frt.
26. Zsélyi Sávári fűrdő hozzá tartozó épületekkel	210 frt.
27. Nagy-Kürtősi határban uradalmi tag 241 ¹ / ₂ hold szántóföld, rét és legelő	375 frt.
28. Szelezi határban uradalmi tag 196 ¹ / ₂ hold	230 frt.
29. Alsó-Dacsolami határban tagból 32 hold föld és rét	110 frt.
30. Alsó-Esztergályi határban 23 ¹ / ₂ hold föld	90 frt.
31. " " " 30 hold föld	80 frt.
32. Lesti határban privát malom hozzá tartozó föld és réttel	146 frt.
33. Nagy-Libereci határban Trnovszko dűllő zabonai határtól egész völgyig	200 frt.
34. Nagy-Libereci határban Djelecz dűllő Trnovszko völgytől egész Recakáig	220 frt.
35. Felső-Ludányi határban Poproci legelő	55 frt.
36. Pusztá-Lőrinczi vendégő, hozzá tartozó rét és föld	728 frt.
37. Pusztá Illésiben korcsmá, hozzá tartozó föld rét	285 frt.
38. Alsó Pribeli malom, hozzá tartozó föld rét	80 frt.
39. Balassa-Gyarmaton Nyirjesi malom, hozzá tartozó föld rét	125 frt.
40. " " " Zöldfa vendégő	2150 frt.
41. " " " Praefektoralis házban gyógyszerár lakással	750 frt.
42. " " " ugyanazon házban fűszerbolt lakással	425 frt.

A Divényi senioralis uradalom
FELÜGYELŐSÉGE.

Haszonbérlet.

Alulírott, mint a kutassói közbirtokosság felügyelője közírtom, hogy Kutassói községében a kisebb királyi haszonvételek az ezek gyakorlására megkívántató helyiségekkel a szántófölddel, 1876. évi Szent-Mihály naptól számított több egymástáni évre 1876. évi augusztus hó 22-én d. e. 10 órakor a közbirtokossági épületben nyilvános árverés után haszonbérbe adatik.

Felhívom a vállalkozni szándékozókat, hogy a kitűzött napon és helyen 50 forint bányatérrel megjelenni sziveskedjenek.

A feltételek az árverést megelőzőleg fog-nak közölni.

Kelt Kutassón, 1876. augusztus 4-én.

Dessewffy Ottó.

Szécsényhez fél órányira fekvő Karpe pusztá Géczen 110 hold szántóföld, 25 hold rét, 50 hold legelő, 7 hold beltelek, 6 hold szőlőtől álló lakház kitűnő pinze s gazdasági épületekkel felszerelt tagosított nemzeti birtok szabadkézből előadó.

Értekezni lehet

Dubraviczky Zsigmondal,
Szécsényben.

Hirdetmény.

Néhai Kabzány István hagyatékához tartozó, a varsányi határban fekvő, a szécsényi határral közvetve szomszédos Darázstói pusztá, mintegy 105 hold haszonbérbe adandó lévén, a bérleti szándékozók a haszonbérre nézve Balás Miklós Szécsény város jegyzője, mint hagyatéki gondnokkal értekezhetnek.

Haszonbérleti hirdetés.

Kisbaj-Palotján, Hontmegyében, B-Gyarmattól két órányira távolra egy 535 holdból álló tagosított föld birtok 7 szobából álló kényelmes uri lakással, folyó évi november elsőjéig számítva, 6 egymástáni következő évekre bérbe adatik.

A bérleti feltételek a Milován Arkádi kerekedő úrnál Balassa Gyarmaton megtekinthetők.

Haszonbér.

Nógrádmegyében, Szécsény város közö-
lében fekvő Gécz község határán 340 magyar
holdat tévő (belsőség 18, kaszáló 22, szántó
200 hold, a többi erdő, legelő és szőlő), gaz-
dasági épületekkel ellátott, kitűnő földű Ko-
rányi-féle birtok folyó évtől kezdve, előnyös
feltételek mellett haszonbérbe kiadó.

Értekezhetni Kovács Sándor ügyvéddel
Losoncban.

Hirdetmény.

Nógrádmegyebeli Szalma- és Pusztá-Tercs köz-
ségben Fekete-Ruttkay Amália tulajdonához tartozó,
300 holdat meghaladó birtok 6 évekre haszonbérbe
adatik. — A birtok el van látva kényelmes lakhá-
zzal, s más, jó karban lévő gazdasági épületekkel, —
van 150 kila fekete ugár, ez évben kibördött 100 sz-
ker friss trágyával; az első osztályú kaszálók kellő
arányban állanak a többi földekkel.

A netaláni vállalkozók értekezhetnek Szalma-
Tercsen, utolsó posta Szécsény.

Hirdetés.

Weisz Jónás csődtömegéhez tartozó lovak, kocsik, szeke-
rek, gazdasági eszközök, egy nagy rakás istálló trágya, egy
szesgyár és gőzmalom szerelvényei, egy gőzkatlan, egy ko-
vács műhely, mindenféle géprészletek, régi öntött és egyéb vas-
részek, kövek, gerendafák, hordók, szélrostatk és egyéb ingo-
ságok B-Gyarmaton Weisz Jónás házában, — széna, trágya, buza
és kölesszalma pedig Zahorán a bíró házában árverés után a
legutóbbat ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett f. hó 29-én
és a következő napokon a csődválasztmány határozata folytán
eladatnak.

Ugyanezen tömeghez tartozó másfél urbéri ház hely pedig — fél
ház helyként — azóta f. hó 29-én reggel 9 órakor Weiss Jónás házában,
árverés után a legutóbbat ígérőnek 1 évre bérbe fog adni, miről a felté-
telek az alulírott tömeggondnoknál megtekinthetők.

Kelt B-Gyarmaton, 1876. évi augusztus hó 8-án.

Felsenburg Henrik,
tömeggondnok.

Hirdetmény.

A gácsi uradalomhoz tartozó gácsfalvi határban fekvő,
ugynevezett valkai, két kőre hajtó vizimalom e f. évi október
hó 1-től 3 egymástáni következő évekre haszonbérbe adandó.
— Egyébiránt ezen malom azonnal is bérbe vehető.

Ugyazintén a gácsi két kőre hajtó vizimalom, jövő 1877.
évi január 1-ső napjától 3 egymástáni következő évekre ha-
szonbérbe adandó. — A haszonbéri feltételek Gácsfalván a
tiszttartói hivatalban megtekinthetők.

30,000—40,000 frt. o. é. részletekben vagy
egészben betáblázás általi kellő biztosíték mel-
lett 12%-re kölcsön kiadandó. — Ertesítést ad

Kövy Tivadar
ügyvéd, B-Gyarmaton.

Az OMAZTA-féle fűszer és anyagkereske-
desbe B-Gyarmaton egy jó házból való tanuló
felvétetik.

Nagy-Kürtösi köszén.

A közölgő őzi és téli ivadra, valamint a cséplőgépek gőzmozdonyai-
nak fűtésére ajánlja alulírott köszénát, mellyel az egész környéket már 17
év óta látta el, s mely ugy a fűtés mint a főzésnél, valamint a gyárak és
gőzmozdonyoknál, mint a környéken legjobb hőgerjesztő anyag jó hírből
állott. Bizonyítására ennek csak azon körülményt említem, hogy a vácsziak
a nagy-kürtösi köszénhoz a vitelköltség beszámításával is olcsóbban jutnak,
mint a salgó-tarjányihoz.

100 kilogramm árát 72 krról 70 krra szállítottam; a gyári köszén
100 kilogrammját 45 krról adom.

A szállítás a bányától a házhoz lehető olcsón eszközöltetik.

A t. közönség figyelmébe köszönemet azért is bátor vagyok aján-
lani, mert tudvalevőleg az sem villanyt, sem kénst annál kevésbé haszon-
vehetlen réteget nem tartalmaz.

Megrendelések akár levelező lapok által, akár B-Gyarmaton egyik
bányatisztom által, ki hetenkint hétfőn és pénteken ott időz, pontosan fog-
nak teljesíttetni.

Mescha András,
köszénbányabirtokos.